

ten kívüli sírok melléklet nélküliek voltak, az idén 32-t tártunk fel. A temető zöme valószínűleg a templomtól ÉEK-re helyezkedett el. A bolygatott rétegekből 13–14. századi kerámia került elő.

A leletanyag a Tatabányai Múzeumba került.

LÁSZLÓ JÁNOS

391. Tápióbicske, Várhegy, Kalapos-hegy

(Pest megye) B

A két – régészetiileg védett – bronzkori földvár területén továbbra is üzemel a motocross-pálya. Ennek pusztításai főleg a Várhegyet érintik: tolólapozással ugratókat készítettek, és ezzel nagy valószínűséggel megsemmisítették a kultúrréteget. A közelben levő Kalapos-hegy eléggé bozótos, itt talán kisebb mértékű a pusztulás. A Várhegyen a motocross-pálya által nem érintett terület szántóföld, itt 2005 tavaszán a kukoricában még észleltem az egykori átvágást. A tolólapozás során félretolt földben elég sok bronzkori cserepet találtam.

MIKLÓS ZSUZSA

392. Tápióság határa

(Pest megye) B

Téglaházi-dűlő: A falu ÉNy-i szélén, a Tápiót kísérő magasparton található a bronzkori földvár. A lakóterület 2005 tavaszán füves volt, az átvágást viszont szántották. Oldala a Tápió felől meredek, itt három oldalról terasz határolja a védett területet. A szántott részen bronzkori cserepeket, állatcsontokat találtam.

Várhegy: Az irodalomban inkább Káva-Várhegyként szereplő lelőhely közigazgatásilag Tápióságához tartozik. A bronzkori földvárnak a Ny-i, a völgy felőli része bozótos erdő (a sáncárok valamivel áttekinthetőbb), K-i fele, a dombtetőn szántóföld. A 2005 tavaszán végzett terepbejáráskor az éppen kikelt napraforgóban is elég jól látszott a sáncárok K-i szakasza. A felszínen igen sok volt az edénytöredék, állatcsont.

MIKLÓS ZSUZSA

393. Tápiószentmárton, Hatvani-hegy

(Pest megye) B

A Hatvani-hegy a Tápió partján, a falu Ny-i szélén emelkedő dombosor Ny-i végén található. 2005 tavaszán, a terepbejárás idején fiatal kukorica volt benne. Az erősen elszántott bronzkori földvár felszínén közepes mennyiségben találtam cserepeket, állatcsontot. A talaj homokos volt.

MIKLÓS ZSUZSA

394. Tengelic, Alsó-Hídvég

(Tolna megye) Kö

2005. április 6-i terepbejárásunk során Tengelic Ny-i határszélén, Alsó-Hídvégtől kb. 1,5 km-re DNy-ra, a Sár-

víz két levágott kanyarja között fekvő, meredek oldalú, kb. 12 m magas domb tetején középkori egyházas falu, vélhetőleg Hídvég nyomait azonosítottuk a szántásban kb. 400×200 m-es területen. A faluhely K-i szélén, az enyhén K felé lejtő dombtetőn kb. 30×20 m-es részen közepes mennyiségben – köztük meglehetősen nagyméretű – köveket és kevesebb téglatöredéket, valamint közepes sűrűségben embercsontokat figyeltünk meg. A felszíni leletek alapján a falu a török korban pusztult el.

Munkatárs: B. Kohári Gabriella (KÖH, Pécs).

K. NÉMETH ANDRÁS – ÓDOR JÁNOS GÁBOR

395. Tengőd, temető

(Somogy megye) Kö

2005. március 18-án végzett terepbejáráskomkor a község DNy-i részén, a Kányára vezető úttól D-re fekvő temetőnek nagyjából a közepén, annak K-i szélén, kb. 30×30 m nagyságú bozótosban elszórtan középkori jellegű téglatöredékek utaltak a régi Tengőd egyházának helyére. A terület déli szélén kb. 10 m hosszú mélyedés húzódik Ny–K-i irányban, amely talán falra vagy árokra utal. A bozóttól D-re fekvő füves-gazos sáv É-i részén, a jelenlegi sírok körüli földben középkori téglatöredékeket és szétszórt embercsontokat figyeltem meg. A középkori falu azon a két patak közti földnyelven kereshető, amelynek pontosan a közepén helyezkedik el a templom.

K. NÉMETH ANDRÁS

396. Tét, Malomhely-dűlő

(Győr-Moson-Sopron megye) B

2005. január 4-én helyszíni szemlét tartottam Téten, a településrendezési terv által érintett három területen. A 2. és 3. sz. területen régészeti jelenséget nem találtam.

A 6. sz. tervezési területen a Mórachidára vezető úton, a Malomhely-dűlőben régészeti lelőhelyre leltem, ami a Csángota-érrel párhuzamosan futó kis, alacsony dombháton található. Csak a Ny-i nyúlványa ér ki az erdőből, ahol őskori (bronzkori?) cseréptöredékek heverték.

LOSONCZI MÁTÉ

397. Tiszadob, Reje

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U

2005. június 27. és július 25., ill. november 8–18. között végeztünk megelőző feltárást a lelőhelyen, egy baromfitelep építését megelőzően. A tervezett csarnokok 4 betonoszlopának a helyén dolgozhattunk.

A feltárt neolitik teleprészlet a Tiszavasváriba vezető út jobb oldalán fekszik, 150 m-re a vasútvonaltól. Kibontottunk 15 objektumot, közülük 6 kisméretű gödör, előkerült egy kút és 4 nagyobb méretű gödör. Külön említésre méltó a 3 félig földbe ásott lakóház. Az egyik mérete 16,8×11,2 m, benne tűzhelyet is találtunk. Előkerült két csontvázas, zsugorított pozíciójú sír is sírmel-

léklet nélkül. Ennek az objektumnak a kerámiaanyaga is igen gazdag volt. Ugyancsak zsugorított csontvázas sírt találtunk egy másik épületben, amelyik 7,4×5 m méretű volt, és részben átégett falai alapján tűzvész martaléka lett. Ehhez az épülethez egy tárológödör is kapcsolódott.

VIRAG, CRISTIAN – ASTALOŞ, CIPRIAN

398. Tizsakanyár, Égető-hegy

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Kö

2005. május 17-én terepbejárást végeztünk a Tizsakanyár és Dombrád községek között félúton elhelyezkedő, homokkitermelésre szánt Égető-hegy elnevezésű hátrészen. Ez a terület a Dombrád-Szöveteni főcsatorna Dombrád községtől Ny-ra futó ágának É-ra kanyarodó sarkától D-re kb. 400–500 m-re található, Ny-i irányban a műút, É-i irányban a Hágó-hegy elnevezésű hátrész, K-ről az Első szántó dűlő határolja.

A lelőhely É-D-i irányú, déli végében egy magasabb dombhát fekszik, ezt egy mélyebb rész követi É-i irányban, majd egy újabb, de kisebb kiemelkedés, és csak itt, az É-i csücskében találtunk középkori cserepeket.

Munkatársak: Berendi Erzsébet régész, Szegfű László.

NAGY MÁRTA

399. Tizsalók, Ősi üdülőtelep

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Á

Gázelosztó-vezeték kivitelezési munkája során 2005. májustól szeptemberig régészeti szakfelügyeletet tartottunk. A terület Tizsalók központjától 5 km-re Ny-ra fekszik, a Tisza és a Keleti-főcsatorna partján. A terep keletről nyugati irányba lejt. A városhoz tartozó Rázompusztán már tártak fel Árpád-kori, a 11. századtól a tatárjárásig fennállt települést, mely összefüggésben lehet ezzel az Árpád-kori településrészlettel. A leendő üdülőtelep négy utcájában sikerült megfigyelni régészeti jelenségeket. Kicsi mozgásterünk miatt csak csekély mértékben tudtunk leletmentést végezni. A gázárok falában 17 régészeti jelenségre utaló elszíneződést észleltünk. Tűzhelyek, kemencék, lakóház maradványai kerültek elő. Ezekből közepes mennyiségű kerámia-teredéket, állatcsontokat és köveket gyűjtöttünk.

A leletek a nyíregyházi Jósa András Múzeumba kerültek.

Munkatárs: Mester Andrea régésztechnikus.

BABOLCSI ANDREA

400. Tizsalúc, Messzelátó-domb

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye)

2005 novemberében régészeti terepbejárást végeztünk a Gesztely–Hernádkak–Tizsalúc határába tervezett szélerőműpark területén, amely azonban ismert régészeti lelőhelyet nem érint. A terepi kutatás során egy

elszántott halom nyomát találtuk Tizsalúc határában, a Messzelátó-dombtól K-re 50 m-re. Helyén 0,5 m magas, kisebb kiemelkedés található. Az 1. katonai felmérés még jelöli.

PUSZTAI TAMÁS

401. Tornaszentandrás, Telek-dűlő

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, Á

2005. augusztus 3-án helyszíni szemlét végeztem a község külterületén, a Komjáti I. külfejtéses lignit-bányában. A terület növényzeti fedettsége nem tette lehetővé a régészeti lelőhely pontos kiterjedésének meghatározását. Azonban a felszínen – ugyan szórványosan – de mintegy 300 m hosszan kerámia-teredékeket találtam. Megállapítottam, hogy a község belterületétől ÉNy-ra, egy enyhén a Bódva-völgy fölé magasodó domboldalon, illetve annak lankáján elterülő régészeti lelőhely áthúzódik a tervezett bánya területére.

Mintegy 170×300 m-es területen őskori, Árpád-kori kerámia-teredékeket gyűjtöttem.

A leletek a miskolci Herman Ottó Múzeumba kerültek.

JENEI ANITA

402. Töltéstava határa

(Győr-Moson-Sopron megye) B, Ró, Kö

2005. január 18. és február 26. között megelőző feltárást végeztünk a Töltéstava–Táplánpuszta közötti gázvezeték nyomvonalának három, terepbejárást alapján meghatározott területén.

Gázfogadó-állomás: Az 1. sz. lelőhely átnyúlik egészen a út túloldalára, a Vezseny-ér bal partjáig. Itt 25 objektumot tártunk fel; árkok, gödrök, cölöplyukat tartoztak az egykori bronzkori településhez. A későbbi megtelepedést bizonyítja a néhány középkori kerámia, amely szórványként került elő. Az objektumok elsősorban a Gázfogadó-állomásnál koncentráálódtak, a Palotai út K-i oldalán húzott árkokban a felszíni szórvány leletek ellenére régészeti objektumokat nem találtunk.

077 helyrajzi számú földút: (2. sz. lh.) A nyomvonalban sikerült 25 objektumot feltárnunk, mind a római korból származik. Nagyonbbrészt árkokról van szó, amelyek, valószínűleg egykori vízvezetők vagy területhátárolók lehettek a korabeli mezőgazdasági művelés alatt álló területen. Ezekon kívül néhány cölöplyuk, és nagyobb, sekély gödrök kerültek elő. Leletanyag alapján (galliai terra sigillata, márványozott tál, bennszülött kerámia) a Kr. u. 2. századra keltezhető a település.

3. sz. lelőhely: Ugyanezen földút Ny-i végén, a mai Robinson Panzió mögötti kisebb ér Ny-i oldalán, a felszíni szórványos leletek ellenére régészeti objektumot nem sikerült dokumentálni.

Munkatársak: Molnár Attila régész, Hatos János régészhallgató.

BÍRÓ SZILVIA